

Studiehandledning

Välkomna till *Trikåklädda hjältar, arga ankor och ensamma mammor* – läsa och lära i seriernas värld!

I kursen studeras seriemediets estetiska och politiska historia och samtid. Inom ramen för detta belyser kursen ett spektrum av olika serieformer – strippar, grafiska romaner, serietidningar – och olika litterära genrer (fiktion, icke-fiktion, barnserier, äventyrsserier etc.). Du introduceras i seriens historiska och fysiska utveckling och får möta olika typer av berättelser ifrån engelsk-amerikansk, belgo-fransk, svensk och japansk serietradition. Kursen har även ett didaktiskt fokus som erbjuder fördjupning i seriens potential som verktyg i pedagogisk verksamhet.

Genom kursen läser du olika serier varvat med facktexter (t.ex. vetenskapliga artiklar eller kapitel ur böcker) för att under seminarium kunna diskutera berättartekniker, väsentliga motiv, historisk förankring, m.m. (se momentschema nedan för detaljer). Vi läser ett par serieromaner i sin helhet till senare delen av kursen, så det kan vara bra att skaffa dem ganska snart så du hinner läsa i juli månad.

Kursplanen finner ni på följande länk: <https://studieinfo.liu.se/kurs/9SK007>

Kursmål

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna:

- redogöra för den historiska utvecklingen av seriemediet i relation till en samhällelig och kulturell kontext.
- analysera serier i ett intertextuellt syfte, genom litterära eller kulturella analysverktyg.
- beskriva och diskutera seriemediets olika multimodala funktioner.
- redogöra för några didaktiska metoder kopplade till seriemediet.

Seminarium

Kursen är digital och bedrivs via Zoom (se <https://liuonline.sharepoint.com/sites/student-under-studietiden/SitePages/Programvaror.aspx>). Lärare bokar in möten och dessa läggs som länkar på Lisam. Samtliga möten har digitala väntrum, så vänta så släpper en lärare in dig efter en liten stund.

Seminarium är moment där vi tillsammans diskuterar texterna för respektive tillfälle, därför är det viktigt att följa planeringen när du läser. För att seminarierna skall vara meningsfulla bör samtliga vara väl förberedda genom att ha läst texterna och gjort anteckningar om frågorna som hör till respektive tillfälle – **diskussionsfrågor till seminarium finner du på Lisam**. Ha också gärna texter tillgängliga då vi kan behöva titta i dem under diskussionen. De längre texterna rekommenderas att ni börjar läsa i god tid innan. De längre grafiska romanerna läses under juli månad.

Examinationer

Obligatoriska seminarium (OBL1/2). Aktiv närvaro vid seminarierna är en förutsättning för att kursen ska fungera – det räcker inte att 'vara med', du behöver även bidra med frågor, synpunkter och delta i diskussion för att på annat sätt visa dina kunskaper om det som lästs. Närvaro tas i början av varje tillfälle. **Frånvaro från fler än ett seminarium kompletteras med en text för varje seminarium** där du *diskuterar* det missade seminariets texter (MAX 2 A4) och mailar till läraren. Du får alltså missa **ett** av kursens seminarium utan komplettering, men inte fler. Under såväl seminarium som vid komplettering är det viktigt att du visar att du tagit del av både skönlitteratur och facklitteratur. Kompletteringar utan hänvisningar till litteratur godkänns ej.

Bedömning: D/U (Deltagande/Ej Deltagande)

Skriftlig inlämningsuppgift (SRE1). Den avslutande examinationen i kursen sker genom en skriftlig, individuell, uppgift där du analyserar ett eller flera verk utifrån en eller flera frågor som du själv väljer. Använd **minst två fack-texter** för din analys, antingen från kurslitteratur eller annat. Ett exempel på en skrivuppgift läggs upp på Lisam.

Formalia: 4-5 sidor (eller 1500-2500 ord), 1,5 radavstånd, Times New Roman, 12 pt, normala marginaler. Ingen framsida behövs, men en korrekt referenslista, enligt ett referenssystem (du kan välja, se <https://liu.se/artikel/citeringsteknik>). Uppgiften lämnas in på Lisam (i Word-format – .doc/.docx) senast **fredag, v. 33, 23.59**. Uppgiften **anonymiseras** och skickas via Urkund för att motverka plagiat. Kom därför ihåg att **inte** skriva namn eller liknande i texten och håll reda på ditt AID-nummer ifall vi behöver leta rätt på texten i efterhand. Du får resultatet senast femton arbetsdagar efter kursens slut, enligt LiUs policy om rättningstid. Underkänd text får kommentarer i syfte att bearbetas på nytt och skickas in igen så fort som möjligt (bedömning av dessa sker tidigast 3 veckor efter inlämning, men kan ta längre tid beroende på arbetsbelastning).

Bedömning: U-VG (Underkänd, Godkänd, Väl Godkänd)

Bedömningskriterier för SRE1

Underkänd

Underkänd blir den som ej uppfyller kriterierna för Godkänd. **Olika typer av fusk, ex. plagiat leder också till betyget Underkänd.** Se mer detaljerad information på kursens Lisam-sida.

Godkänd

För att erhålla betyget Godkänd på kursen bör den studerande kunna:

- redogöra för verkets samhälleliga och kulturella kontext i relation till seriemediet i stort.
- analysera verket i ett intertextuellt syfte, genom något litterärt eller kulturellt analysverktyg.
- beskriva och diskutera verkets olika multimodala funktioner.
- redogöra för didaktiska metoder kopplade till verket.

Väl Godkänd

För att erhålla betyget Väl godkänd på kursen bör den studerande kunna:

- visa en god förmåga att redogöra för verkets samhälleliga och kulturella kontext, och en fördjupad förståelse för hur verket kan ses i relation till seriemediet i stort.
- visa en god förmåga att analysera verket i ett intertextuellt syfte, genom ett väl motiverat litterärt eller kulturellt analysverktyg.
- visa en god förmåga att beskriva och diskutera verkets olika multimodala funktioner.
- kunna ingående redogöra för relevanta didaktiska metoder kopplade till verket.

Övrig information

Texter märkta med (*) i litteraturlistan finns tillgängliga på kursens webbplattform LISAM ("Dokument"). Du kommer åt materialet när du är registrerad på kursen. Annan relevant kursinformation så som schema samt en diskussionstavla för frågor finner du även på LISAM. Frågor rekommenderas att ställas (och eventuellt besvaras) där innan du mailar.

Utvärdering

En elektronisk utvärdering av kursen (genom Evaliate), via mail, sker i slutet av kursen. Där får du möjlighet att ge synpunkter på kursens olika delar och hur dessa kan förbättras, men löpande utvärderingar välkomnas också. Utvärderingen rör t.ex. kursens organisering, arbetsformer, litteratur, uppgifter, samt lärares insatser. Synpunkterna kan röra vad som inte fungerat, men också gärna konstruktiva idéer om vad som kan förbättras.

MOMENTSHEMA (samtliga träffar på Zoom, se Lisam för tider och grupper)

Måndag 9 juni, kl. 10.15 - Kursintroduktion

Det finns en introduktionsvideo om hur kursen fungerar på Lisam. På Zoom finns lärare tillgängligt och du är välkommen att introducera dig, ställa frågor, och träffa de andra som går kursen.

Onsdag 11 juni, kl. 10.15 - Föreläsning 1

Seriemediets historia under 1900-talet

Kursens första föreläsning ger en vid introduktion till seriernas historia och hur de tog sig uttryck i några utvalda länder. Vi kommer att beröra några pionjärer inom denna genre, seriernas framväxt och mottagande, samt mediets olika publikationsformer.

Rekommenderad läsning inför seminariet:

- Del Rey Cabero, E., Goodrum, M. & Morlesín Mellado, J. (2021).
- Lefèvre, P. (2017).
- Magnusson, H. (2005).
- Wallner, L. (2020). (kap 3).
- Exempel på serier tillkommer

Fredag 13 juni, 10.15 - Seminarium 1

Serier och moralpanik

Vid detta seminarium pratar vi om seriemediets förändrade status. Inte minst hur tecknade serier setts som ett skadligt massmedium med starka pedagogiska inslag som lär ut förkastliga beteenden. Vad det är som orsakar moralpanik har förändrats över tid men med viss regelbundenhet har seriemediet utsatts för krav på censur, till och med dragits inför rätta. Under seminariet kommer vi diskutera några uppmärksammade exempel på tecknade serier som utlöst våldsamma reaktioner.

Rekommenderad läsning inför seminariet:

- Aman, R. (2024) (sidorna 17-27, 179-186).
- Condis, M. & Stanfill, M. (2021).
- Kauranen, R. (2008) (sidorna 13-29).
- Lindsköld, L. (2020).

Tisdag 17 juni, kl. 10.15 – Föreläsning 2

Seriekultur – rasism, imperialism, sexism

Kursens andra föreläsning handlar om själva innehållet i serierna med fokus på vilka budskap de förmedlar. Vi kommer att möta serier som speglar olika värderingar beroende på plats och tid. Vi kommer att stifta bekantskap med serier som intar en nationalistisk hållning till omvärlden men också andra med ett internationalistiskt perspektiv, vi kommer att diskutera serier som ämnar legitimera kolonialism och andra som motsätter sig detta, samt möta serier med ett stereotyp perspektiv på könsroller och serier som försöker omkullkasta detta.

Tisdag 17 juni, kl. 13.15 - Seminarium 2

Seriekultur – rasism, imperialism, sexism

Vid detta seminarium tar vi vid från föreläsningen om Seriekultur för att diskutera skiftande värderingar i serier. Vi kommer att lyfta exempel på hur serier kan förstärka, utmana eller blottlägga olika former av mönster och makt i samhället.

Rekommenderad läsning inför seminariet:

- Aman, R. (2018).

- Aman, R. (2023).
- Lindberg, Y. (2014).
- Nilsson M. (2019).
- Singer, M. (2002).

Måndag 21 juli, kl. 10.15 - Seminarium 3

Serieformen – multimodalitet, funktion, definition

Vid detta seminarium pratar vi om vad vi kallar för serier, hur vi kan förstå serien som litteratur- och konstform, vilka de tekniska aspekterna av serier är, vad multimodalitet är och vad det har med serier att göra, m.m.

Läsning inför seminariet:

- Wallner (2020). (kap. 2 & 8)
- McCloud (1995).
- Moore & Lloyd (2005).
- Shirai (2017), eller annan manga (se kurslitteraturlistan för förslag).
- Morrison & McKean (2004).
- Webbserier (åtminstone tre olika, se förslag i litteraturlistan)

Torsdag 24 juli, kl. 10.15 - Seminarium 4

Seriedidaktik – läsa och lära med serier

Vid detta seminarium pratar vi om vad vi kan göra med serier som didaktiskt redskap, vad vi kan lära av serier oavsett om vi läser dem i klassrummet eller utanför, och hur serier använts som pedagogiskt redskap tidigare.

Läsning inför seminariet:

- Wallner (2020), kap. 1, 4, 5, 6, 7
- Warnqvist (2017)
- Gustavsson (2015)
- Satrapi (2008)
- XKCD (hitta tre, för dig intressanta exempel, på <https://www.xkcd.com>)
- Bamse (utdrag)

Torsdag 7 augusti, kl. 10.15 - Framläggningsseminarium

Presentation av text & feedback

Här får du läsa någon annans text och ge kamratfeedback, och vi försöker hjälpa samtliga att producera bättre texter! Mer information kommer via Lisam om hur vi lämnar in texter och instruktioner för läsning. Observera att detta är ett längre tillfälle för att alla ska få möjlighet att diskutera sina texter – vi kommer att göra en uppdelning i förmiddag/eftermiddags-grupp för det inte ska bli ett för långt pass. Här förväntas att du läst en kamrats text, men inget utöver det.

LITTERATURLISTA

Du förväntas läsa alla texter nedan. (*) betyder att text, eller utdrag från text, finns på Lisam.

Facktexter:

- Aman, R. (2018). The Phantom fights Apartheid: New Left Ideology, Solidarity Movements and the Politics of Race, *Inks: Journal of the Comics Studies Society*, 2(3), 288-311. (*)
- Aman, R. (2023) Spirou in the Congo: Colonial Racism and Civilising Mission in *Journal de Spirou* 1938-1960, *Journal of Graphic Novels and Comics*. (*)
- Aman, R. (2024) *Serier för vuxna: Epix och den svenska serierevolutionen*. Lystring.
- Condis, M. & Stanfill, M. (2022) "Debating with Wertham's ghost: comic books, culture wars, and populist moral panics." *Cultural Studies* 36(6), 953-980. (*)
- Del Rey Cabero, E., Goodrum, M. & Morlesín Mellado, J. (2021). *How to Study Comics & Graphic Novels: A Graphic Introduction to Comics Studies*. Oxford Comics Network:
<https://www.torch.ox.ac.uk/files/howtostudycomicsgraphicnovels-agraphicintroductiontocomicsstudiespdf>
- Kauranen, R. (2008) *Seriedebatt i 1950-talets Finland: en studie i barndom, media och reglering*. Åbo Akademi. (*)
- Lefèvre, P. (2017). "Newspaper strips". In F. Framblett, R. Cook, A. Meskin (Eds.), *Routledge Companion to Comics* (pp. 16-24). Routledge. (*)
- Lindberg, Y. (2014). Satiriska feministiska serier: Nina Hemmingsson och Liv Strömquist. *Tidskrift för litteraturvetenskap*, 44(2), 83-99 (*)
- Lindsköld, L. (2020) "So bad it should be banned: Judging the aesthetic of comics", E. Erlandson, J. Helgason, P. Henning & L. Lindsköld (red.) *Forbidden literature: case studies on censorship*. Nordic Academic Press. (*)
- Magnusson, H. (2005). "Tecknade serier i Folkskolans Barntidning 1892-1949". I T. Storn (Red.), *Svensk seriehistoria: Första boken från svenskt seriearkiv* (ss. 158-187). Seriefrämjandet. (*)
- McCloud, S. (1995). *Serier: den osynliga konsten*. Epix. (*)
- Nilsson M. (2019). Working-class comics? Proletarian self-reflexiveness in Mats Källblad's graphic novel *Hundra år i samma klass*, *Journal of Graphic Novels and Comics*, 10(3), 368-380. (*)
- Singer, M. (2002). "Black Skins" and White Masks: Comic Books and the Secret of Race, *African American Review*, 36(1), 107-119. (*)
- Wallner, L. (2020). *Det rutiga klassrummet - serier, multimodalitet och litteracitet*. Studentlitteratur. (*)
- Warnqvist, Å. (2017). Från könsschabloner till överskridningar i serieromaner för ungdomar. I Å. Warnqvist (Red.), *Samtida svensk ungdomslitteratur* (ss. 161-182). Studentlitteratur. (*)

Skönlitterära texter:

- Gustavsson, H. (2015). *Iggy 4-ever*. Ordfront Galago.
- Satrapi, M. (2008). *Persepolis, del 1 & 2*. London: Vintage.
- Moore, A. & Lloyd, D. (2005). *V for Vendetta*. New York: Vertigo. (*)
- Morrison, G. & McKean, D. (2004). *Arkham Asylum – A Serious House on a Serious Earth*. New York: DC Comics. (*)
- Shirai, K. (2017). *The Promised Neverland, Vol. 1*. San Fransisco: Viz Media.
(då mangan kan vara svår att få tag på så går det bra att läsa annan manga om ni hittar något som verkar intressant, t.ex. *OnePiece*, av Eiichiro Oda, *Fullmetal Alchemist*, av Hiromu Arakawa, eller *Dragon Ball*, av Akira Toriyama. Någon av dessa bör finnas via näthandel eller på bibliotek.)
- Andreasson, R. (2005). *Bamsebiblioteket - Bamses bästa: bok 1*. Malmö: Egmont Kärnan. (*)
- + **Webbserier** (OBS, vissa av dessa kan vara stötande av olika anledningar – vi tar inget ansvar för språkbruk och innehåll):
- Munroe, R. *XKCD*: <https://www.xkcd.com>
- Kersch, K. *The Abominable Charles Christopher*: <https://karlkerschl.com/abominable/>
- Weing, D. *Pup*: <https://www.drewweing.com/puppages/>
- Shencomix*: <https://www.instagram.com/shencomix/>
- Girls with slingshots*: <https://www.girlswithslingshots.com/>
- Och många, många fler, titta, t.ex. på: <https://conceptartempire.com/best-webcomics/>

Policy rörande fusk och plagiat

På Linköpings universitet lägger vi stor vikt vid vetenskapligt skrivande. Tyvärr har det skett en ökning av antalet fall av plagiat, vilket bland annat kan hänföras till tillgängligheten av olika former av hemsidor och färdiga uppsatser på Internet. Den definition av fusk och plagiat som Linköpings universitets disciplinnämnd utgår ifrån finns i Högskoleförordningen (10 kap. 1 §):

Disciplinära åtgärder får vidtas mot studenter som "med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när studieprestation annars ska bedömas ..." (citerat i Hult & Hult, 2003, s. 11). Enligt Hult och Hult är alltså fusk och plagiat en medveten handling, men det finns däremot inga objektiva kriterier för vad som räknas som sådant. Det beror helt enkelt på i vilket sammanhang denna handling företagits, och vilka instruktioner läraren gett. När vi på lärarutbildningen ska bedöma vad som är plagiat utgår vi från vad universitetets disciplinnämnd bedömt vara plagiat i några tidigare fall, och det visar sig att detta stämmer väl överens med vad lärare och studenter vid universitetet anser vara plagiat/fusk (se Hult & Hult, 2003, s. 29; 33). Givet ovanstående definition av fusk och plagiat kan säkert många "snedsteg" vara gränsfall, men i följande stycke räknar vi upp de handlingar som vi anser bryter mot vetenskaplig kod såväl som universitetets regelverk.

Ett plagiat är något som studenten

1. inte har skrivit själv, utan som har tagits från någon annan författare – antingen genom att skriva av eller att kopiera från en källa, t.ex. en bok, artikel eller hemsida, eller en text som genererats av annan person eller genom artificiell intelligens – och som
2. saknar en ordentlig källhänvisning som visar var det avskrivna/kopierade har sitt ursprung (notera att du inte kan ange AI som källa).

Det står naturligtvis studenten fritt att referera och citera källor – det ska man göra i ett akademiskt arbete – men det måste klart framgå vilka dessa källor är. Studenten måste ge originalkällorna erkännande för den information som de står för. Nu ska detta inte överdrivas genom att ha en not eller parentes efter varje ord eller mening, utan man kan samla ihop flera källhänvisningar i samma not/parentes efter ett kortare avsnitt. Dock ska man alltid ha en källhänvisning med sidor direkt efter ett citat.

Långa stycken av en text utan källhänvisningar leder till misstanke om plagiat, t.ex. att texten skulle vara tagen från någon databas på Internet. Bland de texter som blivit fälda för plagiat i disciplinnämnden kan man notera att där nästan helt saknas källhänvisningar, och de få som finns är ofta vilseledande, d.v.s. de leder till fel källor. Som verktyg för att komma tillrätta med plagiat använder vi oss av databasen Ouriginal/Textmatchning. Denna nättjänst kan dock inte svara på om en text är plagierad eller ej, men visar på delar av texten som bör kontrolleras för att kunna avgöra om det rör sig om plagiat.

I ett akademiskt arbete ska studenten använda och visa upp de kunskaper hen tillägnat sig under sin utbildning, resonera självständigt, o.s.v., och det finns en förväntan om att arbetet i sin helhet genomförs på dessa premisser. Det är därför inte tillåtet att använda sig av AI-verktyg (chatrobotar) för att genomföra detta arbete, exempelvis för framställning av text – se rubriken generativ AI nedan. Däremot kan AI användas för att finna andra/nya vetenskapliga källor att använda sig av, t.ex. genom Scopus AI.

Vad händer vid fusk?

Vid misstanke om fuskförsök gör campusläraren en anmälan till kursansvarig jourhavande lärare. Examinator kontakter studenten så snart som möjligt efter examinationstillfället för att informera om anmälnans gång. Misstanke om fuskförsök anmäls till universitetets rektor och ärendet behandlas i universitetets disciplinnämnd. Nämnden består av universitetets rektor, en lagfaren ledamot, en lärarrepresentant och två studeranderepresentanter.

En varning eller avstängning från undervisning och examination i upp till sex månader kan bli följden av fuskförsök. Den vanligast utdömda påföljden är två månaders avstängning. Vid beslut om

avstängning meddelas berörda institutioner inom Linköpings universitet och CSN. Avstängning gäller från och med den dag då beslutet tas. Universitetet ser lika allvarligt på fusk vid laboration, hemtentamen, uppsatsskrivning etcetera, som på fusk vid skriftlig tentamen.

Generativ AI

Utvecklingen av generativ AI (t.ex. Chat GPT) går i rasande takt, och det är svårt att hålla sig uppdaterad med tekniken och dess möjligheter. Generativ AI ger många möjligheter i skrivarbetet, men det medför även vissa risker som man som student bör vara medveten om.

I denna kurs kan generativ AI användas för att hjälpa till i skriv- och läsarbetet genom att t.ex. låta AI sammanfatta vetenskapliga artiklar eller andra texter, använda översättningstjänster för att förstå begrepp och texter, hjälpa till med språkgranskning av din text, hitta sätt att uttrycka sig på, m.m. Du kan helt enkelt betrakta generativ AI som en kompis som du kan fråga om hjälp med olika saker, men det är du själv som behöver skriva arbetet.

I figuren till vänster kan vi tänka oss att vi lägger oss i den tredje raden, "Bollar idéer med AI och skriver arbetet...", vi strävar alltså efter att texten ska vara människocentrerad snarare än AI-centrerad.

Det är viktigt att komma ihåg att DU som student är ansvarig för din text, hur den är formulerad, och textens innehåll. Vi skiljer alltså på att få hjälp med sin text och att låta AI (eller en kompis) skriva texten åt dig. Det senare är alltså *inte* tillåtet. Om det är så att du skriver PM tillsammans med en kurskamrat så är det bra om ni diskuterar, och är överens om, om och hur ni använder er av AI-verktyg, och vad ni gör för att försäkra er om att det görs på ett bra sätt.

	Studenten	Generativ AI
Människocentrerat ↓ AI-centrerat	Gör hela arbetet själv.	Används ej.
	Genererar idé och skriver arbetet, reviderar baserat på återkoppling.	Används för återkoppling på studentens skrivna text eller idé.
	Bollar idéer med AI och skriver arbetet. Reviderar baserat på återkoppling.	Används för att generera eller föreslå flera idéer, och för återkoppling på students skrivna text.
	Bollar idéer med AI, tar AI-genererade utkast och skriver om med egna ord.	Används för att generera idéer och ett eller flera text-utkast.
	Använder AI för att generera idéer och flera utkast på text. Tar delar från dessa och sammanfogar till en text samt reviderar.	Används för att generera idéer och ett eller flera text-utkast.
	Använder AI för att generera hela arbetet. Läser, granskar och reviderar texten innan inlämning	Används för att generera hela arbetet.
	Använder AI för att generera arbetet. Lämnar in oarbetat.	Används för att generera hela arbetet.

Perspektiv på AI i undervisning och lärande. Grafiken är anpassad från Matt Miller på DitchThatTextbook.com